

Απολογισμός δράσης της ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗΣ και εκτιμήσεις για τη συνέχιση του αγώνα

*Λάζαρος Απέκης, Γιάννης Μαΐστρος, Σταύρος Γούτσος, Τάκης Πολίτης
Εκπρόσωποι της Συσπείρωσης στην ΕΓ της ΠΟΣΔΕΠ*

Η εξέγερση της νεολαίας συντάραξε και συνταράζει την ελληνική κοινωνία. Ανέδειξε την απόφαση μιας γενιάς ολόκληρης να αρνηθεί την καταστροφή του μέλλοντός της, να αρνηθεί το θάψιμο των ονείρων της. Και αναστάτωσε εφησυχασμένες συνειδήσεις, και έδωσε και δίνει ελπίδες σε όσους αγωνίζονται ενάντια στην νεοφιλελεύθερη βαρβαρότητα.

Τίποτα πια δεν μπορεί να μείνει όπως ήταν: καμιά αυθαιρεσία της εξουσίας, καμιά κατάργηση δικαιωμάτων, καμιά συγκάλυψη διαπλοκής, καμιά πολιτική εκποίησης της δημόσιας περιουσίας δεν μπορεί να κρυφτεί πίσω από τον διάτρητο μανδύα μιας εκβιαστικής συναίνεσης.

Τίποτα πια δεν μπορεί να μείνει όπως ήταν και στο Πανεπιστήμιο. Το πανεπιστημιακό κίνημα πάλεψε και παλεύει για να αποκρούσει την καταστροφική επέλαση της ιδιωτικοποίησης, ενάντια στην αντιδραστική αναδιάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης. Αυτό που επιχείρησαν να περάσουν σαν 'μεταρρύθμιση' αποκαλύπτει καθημερινά το πρόσωπό του: ένα πλέγμα αυταρχικών νομοθετημάτων που έχουν στόχο να υποτάξουν πανεπιστημιακούς και φοιτητές στο σχέδιο της διάλυσης και ιδιωτικοποίησης της ανώτατης εκπαίδευσης.

Το 8^ο Συνέδριο και η συνέχιση του αγώνα

Η θέση του 8^{ου} Συνεδρίου ήταν, με συντριπτική πλειοψηφία, να αποσυρθεί ο αντιδημοκρατικός και αντισυνταγματικός νόμος της Γιαννάκου γιατί θα έχει καταστροφικές συνέπειες στη λειτουργία των δημόσιων πανεπιστημίων. Επίσης, ότι οι πανεπιστημιακοί μαζί με τους φοιτητές, την εκπαιδευτική κοινότητα και την υποστήριξη της ευαισθητοποιημένης κοινωνίας θα συνεχίσουμε τον αγώνα για την μη εφαρμογή και την απόσυρσή του.

Σε όλη μας την πορεία με τις εισηγήσεις, τις αποφάσεις, τις συνεργασίες και τις κινητοποιήσεις που προωθήσαμε, η θέση και η στάση μας ακολούθησαν αυτή την κατεύθυνση συνολικά.

Όταν, μετά την ψήφιση, άρχιζε για την κυβέρνηση η επιχείρηση εφαρμογής του νόμου με όλα τα μέσα και για το πανεπιστημιακό κίνημα συνεχιζόταν ο αγώνας για την μη εφαρμογή και την απόσυρσή του, η εικόνα άλλαξε, τα μέτωπα διαφοροποιήθηκαν (ΑΡΜΕ, ΚΙΠΑΝ, "πρόθυμοι" γενικά επανήλθαν στο προσκήνιο).

Με τον αγώνα μας συγκρουστήκαμε με τον πυρήνα της νεοφιλελεύθερης πολιτικής, με τα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα και τους μηχανισμούς εξουσίας.

Η αναδιάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης - σύμφωνα με την διαδικασία της Μπολόνια και τον Ευρωπαϊκό Χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας - αποτέλεσε κεντρική συνιστώσα των "μεταρρυθμίσεων" γενικά, για την ακύρωση, απαξίωση των δημόσιων αγαθών και λειτουργιών, για την εμπορευματοποίηση και την ιδιωτικοποίησή τους.

Ακολούθησαν η κοινωνική ασφάλιση (ταμεία, ασφαλιστικό), οι εργασιακές σχέσεις, οι δημόσιες επικοινωνίες και συγκοινωνίες (λιμάνια, ΟΤΕ, Ολυμπιακή κλπ).

Αυτή η σκληρή αντιπαράθεση είχε σοβαρές έως δραματικές συνέπειες για τις αγωνιζόμενες συνιστώσες. Πανεπιστημιακοί, φοιτητές, αλλά και τα μέλη της ΣΥΣ αντιμετωπίσαμε καταστάσεις και αναλάβαμε ρόλους που μας έφεραν στα όριά μας και κάποιες στιγμές μας επέβαλαν να τα υπερβούμε.

Ο αγώνας, με αποκορύφωμα τη μη αναθεώρηση του άρθρου 16, συνεχίζεται για τρία χρόνια!

Αντιμετωπίσαμε επιθέσεις από την κυβέρνηση, την παρέμβαση της δικαστικής εξουσίας (κλήσεις εισαγγελέα), καταστολή, στοχοποίηση από την αστυνομία (καταγγελία ΓΑΔΑ), ωμή αστυνομική βία και χημικά, αλλά και συκοφαντικές επιθέσεις των ΜΜΕ και όσων έχουν επιλέξει να συνεισφέρουν στη συντριβή εκείνων που αντιστέκονται.

Ποιές ήταν οι ενέργειές μας, οι πράξεις και οι παραλείψεις μας;

Οι συμμαχίες μας μέσα στην ΠΟΣΔΕΠ (ΔΕ-ΕΓ) και η στάση της ΣΥΣ

Η ΑΚΙΠ (εκπρόσωπος Γ. Κατσή). Μέχρι και την άνοιξη του 2008 στήριζαν τις περισσότερες αποφάσεις, ακόμη και τις απεργίες με επιφυλάξεις.

Έκτοτε διαφοροποιούνται σχεδόν συστηματικά – φαίνεται ότι έχουν περάσει τα όριά τους.

Η ΔΗΠΑΚ (το ΚΚΕ) μετά τη θεαματική άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ στις δημοσκοπήσεις και την κατρακύλα της ΝΔ, εκτίμησαν ότι όλα τα θετικά του κινήματος παιδείας τα καρπώνεται ο ΣΥΡΙΖΑ και κατέληξαν να μη συναινέσουν ξανά στη συνέχιση αυτού του κινήματος. Για αυτό, πρακτικά από τον Ιούνιο του 2008, στο βαθμό που μπορούσαν εμπόδισαν ή σαμποτάρισαν αποφάσεις για ενέργειες της ΠΟΣΔΕΠ σε συμπόρευση με το φοιτητικό κίνημα (από όπου η ΚΝΕ είχε ήδη διαχωρίσει τη θέση της) και σε συνεργασία με τις άλλες εκπαιδευτικές ομοσπονδίες (πολλά τα παραδείγματα, εντονότερα τα πρόσφατα). Δεν πήραν όμως την πολιτική ευθύνη να οδηγήσουν σε ανοιχτή ρήξη στην ηγεσία της ΠΟΣΔΕΠ! Αυτή η κατάσταση αποτελεί αδυναμία για την πορεία της ομοσπονδίας.

Στο φοιτητικό χώρο. Οι δυνάμεις που με συνέπεια (ανεξάρτητα από τις επιμέρους μορφές δράσης που υιοθέτησαν) συνέχισαν τον αγώνα για τη μη εφαρμογή και την απόσυρση του νέου νόμου και όλης της αναδιάρθρωσης ήταν και είναι: ΕΑΑΚ, ΑΡΕΝ, και άλλες μικρότερες ομάδες.

Η επιλογή μας, για να προχωρήσουμε τον κοινό αγώνα, ήταν να συμπορευτούμε με όσες δυνάμεις έμπρακτα συνέχιζαν τον αγώνα.

Έτσι πράξαμε.

Για αυτό, ακόμη και σε ιδιαίτερα κρίσιμες στιγμές όπου συσπειρωνόταν το μπλόκ κατά των καταλήψεων και των διαδηλώσεων και εκμεταλλευόμενο ορισμένες ακραίες εκδηλώσεις των φοιτητικών κινητοποιήσεων, ενεργούσε ρεβανσιστικά, ούτε τότε πέσαμε στην παγίδα, και δεν υποβάλαμε "δήλωση νομιμοφροσύνης" καταδικάζοντας κατά περίπτωση: "τα έκτροπα, τις καταστροφές, τη βία", "την επιθετικότητα των φοιτητών", το άσυλο. Δεν στοιχιστήκαμε ποτέ, από επιλογή, στο μπλόκ "ανοιχτό πανεπιστήμιο" γιατί γνωρίζουμε ότι εκφράζει την πολιτική κατά των φοιτητικών καταλήψεων, δηλαδή της κύριας δράσης του φοιτητικού κινήματος - σε συνδυασμό με τα μαζικά συλλαλητήρια που τροφοδοτούσαν - κατά της αναδιάρθρωσης η οποία είχε πολιτικά αποτελέσματα!

Φυσικά η επιλογή των κινητοποιήσεων έχει κόστος. Διακόπτεται η εκπαιδευτική διαδικασία και η κανονική λειτουργία των πανεπιστημίων. Αρκετοί συνάδελφοι, καλοπροαίρετα, προτάσσουν την κανονική λειτουργία ως "το ισχυρότερο όπλο για την υπεράσπιση του δημόσιου πανεπιστημίου" ή ηπιότερα δηλώνουν ότι οι συνέπειες των κινητοποιήσεων υποβαθμίζουν το δημόσιο πανεπιστήμιο. Η αδιάσταχη πολιτική που επιβάλλεται, αν είχε απέναντί της μια τέτοια στάση, θα είχε εφαρμόσει τα πάντα. Και με την ανεμπόδιστη εφαρμογή των αυταρχικών, αντιεκπαιδευτικών ρυθμίσεων, αντί του δημόσιου δημοκρατικού πανεπιστημίου (με όλα του τα πραγματικά προβλήματα) θα είμασταν τώρα μέσα σε ένα αυταρχικό εκπαιδευτήριο που θα λειτουργούσε σαν ιδιωτική επιχείρηση.

Αυτό το διεφθαρμένο σύστημα εξουσίας, που βουλιάζει μέσα στη διαπλοκή και στα σκάνδαλα, μας έχει αποδείξει με ατράνταχτα παραδείγματα ότι δεν αρκεί σήμερα απλώς να κάνουμε καλά και ευσυνείδητα τη δουλειά μας!

Στις επιλογές μας για τη θέση και τη στάση της ΣΥΣ και της ΠΟΣΔΕΠ υπήρξαν αντιδράσεις που πήραν διαστάσεις κρίσης της παράταξης.

Η συντηρητική στάση μελών της ΣΥΣ δημιούργησε όρους αντιπαράθεσης και ρήξης πολύ νωρίς – ουσιαστικά μετά το Συνέδριο. Πορευτήκαμε δύο χρόνια με έντονη εσωτερική πολεμική η οποία γενικά λειτούργησε σα μια διαδικασία συστηματικής φθοράς (που ορισμένες φορές είχε και εκδηλώσεις αθλιότητας, μέχρι και συκοφαντία), εναντίον των εκπροσώπων της ΣΥΣ στην ΔΕ και την ΕΓ, κυρίως όμως των Λ. Απέκη και Γ. Μαίστρου (συστηματικά αγνοώντας τους Σ. Γούτσο, Τ. Πολίτη! ή, για τη ΔΕ, τους άλλους 9 της ΣΥΣ!!), αυτό φαίνεται ότι διευκόλυνε το έργο της απομόνωσης των δύο).

Δεν οδηγήθηκαμε στη ρήξη, επειδή από την άλλη πλευρά της αντιπαράθεσης επικράτησαν ωριμότερες απόψεις και σε κρίσιμες στιγμές δεν αναλήφθηκε τέτοια πολιτική ευθύνη (της δημόσιας ρήξης) και από την πλευρά μας (ιδιαίτερα των Λ. Απέκη και Γ. Μαίστρου) δεν δημοσιοποιήθηκε η αντίδρασή μας (σχεδόν ούτε στο εσωτερικό της ΣΥΣ, δεν απαντήσαμε ούτε για να υπερασπιστούμε την αξιοπρέπειά μας!) ακριβώς από αίσθημα ευθύνης για τις συνέπειες που θα είχε μια τέτοια ρήξη στη ΣΥΣ και στην ΠΟΣΔΕΠ και στο πανεπιστημιακό κίνημα.

Η στάση αυτών των μελών απέναντι στο φοιτητικό κίνημα και ιδιαίτερα στις καταλήψεις υιοθετούσε μια αντιμετώπιση που ήταν από "κριτική απόσταση" μέχρι καταγγελία (για ορισμένες εκδηλώσεις του).

Στην αντιπαράθεση για τη στάση της ΣΥΣ και της ΠΟΣΔΕΠ, υπήρξαν χαρακτηριστικές στιγμές (αναφέρονται ορισμένες):

Πριν τη μεγάλη μάχη για τη μη αναθεώρηση του άρθρου 16, κάποια μέλη της ΣΥΣ που εκτιμούσαν ότι είχε κριθεί το θέμα και δεν πίστεψαν ότι το κίνημα και η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας θα μπορούσε να ανατρέψει το πολιτικό κλίμα, πρότειναν στη ΣΥΣ να σταματήσουμε τις κινητοποιήσεις, να επιστρέψουμε στα πανεπιστήμια και να δούμε πώς θα είναι το δημόσιο πανεπιστήμιο μετά την αναθεώρηση του άρθρου 16!

Ευτυχώς δεν επικράτησαν αυτές οι απόψεις και εμμείναμε στην κινηματική στάση της ΣΥΣ και της ΠΟΣΔΕΠ!

Αμέσως μετά την τακτική επιτυχία με τη μη αναθεώρηση, κάποια μέλη της ΣΥΣ επέμειναν να "γυρίσουμε" πίσω και να ανασυνταχθούμε, ενώ εκείνες τις μέρες το φοιτητικό κίνημα δεχόταν τις πιο βάρβαρες επιθέσεις στους δρόμους της Αθήνας και στήνονταν οι πρώτες μαζικές διώξεις! Επιμείναμε και πήραμε την ευθύνη να αποφασίσει η ΠΟΣΔΕΠ να συνεχιστούν οι απεργιακές κινητοποιήσεις και να μην εγκαταλείψουμε εκείνη τη στιγμή το φοιτητικό κίνημα, όπως και έγινε. Εκτιμώντας, όμως, τη δυσκολία των Συλλόγων μας να ανταποκριθούν στη συνέχεια των κινητοποιήσεων, ενημερώσαμε τους εκπροσώπους του φοιτητικού κινήματος για αυτή την οριακή κατάσταση και με αμοιβαία εκτίμηση και κατανόηση, την εβδομάδα που ακολούθησε αποφασίσαμε την αναστολή των κινητοποιήσεων της ΠΟΣΔΕΠ.

Δυστυχώς το "γυρίζουμε πίσω" δεν ήταν απλώς μια αντιπαράθεση για την τακτική της παράταξης. Πάνω σε αυτή την αντιπαράθεση χτίστηκε μια στάση κριτικής στην αρχή και συστηματικής απομόνωσης στη συνέχεια των εκπροσώπων στην ΕΓ και στη ΔΕ, κυρίως όμως των Λ. Απέκη και Γ. Μαίστρου. Το εγχείρημα συνοδεύτηκε από μια (κυρίως παρασκηνιακή) εκστρατεία φθοράς, ως εκπροσώπων "που αγνοούν τις κυρίαρχες απόψεις των μελών και λειτουργώντας μη δημοκρατικά, επιβάλλουν τις μειοψηφικές απόψεις τους στην ΠΟΣΔΕΠ". Και αποδόθηκε έλλειμμα δημοκρατίας στη λειτουργία της ΣΥΣ.

Μέσα σε αυτό το κλίμα έγιναν ανεκτές ή και αποδεκτές κάποιες φωνές μελών της ΣΥΣ που ζήτησαν την παραίτηση των εκπροσώπων στο προεδρείο της ΠΟΣΔΕΠ, για να ανανεωθεί το "πρόσωπο" της παράταξης και να κερδηθούν οι απομακρυσμένες επιρροές της. Η παράταξη δεν όρθωσε ανίστημα να υπερασπιστεί τους εκπροσώπους της ακόμη και όταν γράφτηκαν και ειπώθηκαν αθλιότητες εναντίον τους (πχ. "Ομάδα αριστεριστών που άλωσαν την παράταξη και την ΠΟΣΔΕΠ" και άλλα ακόμη χειρότερα, τα οποία δεν απαντήθηκαν από την παράταξη, ούτε στο εσωτερικό της, ούτε και δημοσίως, όταν δημοσιεύθηκαν τέτοιες καταγγελίες).

Την περίοδο φθινόπωρο, χειμώνας, άνοιξη, καλοκαίρι 2007-08, εκφράστηκε η θέση "όχι άλλες απεργίες" και οδηγηθήκαμε σε "συνδιασκέψεις" για αλλαγή των στόχων και της τακτικής της ΣΥΣ, για να επιλέξουμε την παραδοσιακή "συνδικαλιστική λειτουργία", παραμερίζοντας σιωπηρά (ή και ρητά) τις διεκδικήσεις μας κατά της αναδιάρθρωσης και τις κινηματικές διαδικασίες.

Και αυτά προτείνονταν όταν η κυβέρνηση περνούσε επιθετικά το ΠΔ για τα συγγράμματα, το νόμο για την έρευνα, τα τετραετή, και αναγγέλλονταν ο πρότυπος εσωτερικός κανονισμός, ο νόμος για τα μεταπτυχιακά, νόμος για τα κολέγια και η εφαρμογή της Οδηγίας της ΕΕ!

Αυτές οι διαδικασίες δημιούργησαν ένα κλίμα καχυποψίας που σε ορισμένες περιπτώσεις έφτασε να γίνεται εχθρότητα και λειτούργησε απογοητευτικά για ορισμένα μέλη της ΣΥΣ και φαίνεται ότι τους οδήγησε στην αποστασιοποίηση.

Κατά τις εκλογές πανεπιστημιακών αρχών αναδείχθηκε επίσης μια σημαντική διαφοροποίηση μέσα στη ΣΥΣ. Υποστηρίξαμε ότι αυτή η ρύθμιση του νόμου αποβλέπει, μέσω της καθολικής ψηφοφορίας των φοιτητών, στον εκφυλισμό της φοιτητικής συμμετοχής και στην επιβολή στο φοιτητικό συνδικαλισμό και όχι σε δημοκρατική υπέρβαση της πολιτικής διαπλοκής κατά την εκλογή πανεπιστημιακών αρχών. Με εγχείρημα το "αντικειμενικά δημοκρατικό μέτρο" της καθολικής ψηφοφορίας έφτασαν ορισμένα μέλη της ΣΥΣ να υποστηρίξουν αυτή την εφαρμογή του νόμου και να στραφούν δημοσίως συμμετέχοντας σε, κοινή με συναδέλφους "όλου του πολιτικού φάσματος", δημόσια έκφραση του "δημοκρατικού φρονήματος των πανεπιστημιακών", ουσιαστικά εναντίον του φοιτητικού κινήματος που

εννοούσε να συνεχίσει των αγώνα για τη μη εφαρμογή του νόμου! Ήταν μια διαδικασία που αποτιμώντας τη συνολικά δεν ανέδειξε τη δημοκρατικά εκφρασμένη γνώμη της πανεπιστημιακής κοινότητας και είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις εκλογών που μπορούν να επικαλεστούν κάτι τέτοιο. Αντίθετα, στις περισσότερες εκλογές η μη τήρηση στοιχειωδών κανόνων καλύφθηκε πλήρως από την υπογραφή του υπουργού, και όλα θεωρήθηκαν έγκυρα!

Στις κινήσεις φθοράς των εκπροσώπων στην ΕΓ και τη ΔΕ της ΠΟΣΔΕΠ, χρησιμοποιήθηκε από ορισμένα μέλη της ΣΥΣ το ότι υπήρξε μια συμφωνία 'εναλλαγής' στην εκπροσώπηση της Συσπείρωσης στα όργανα της ΠΟΣΔΕΠ, την οποία εμείς αθετήσαμε. Αυτό μας θίγει. Δεν είναι έτσι. Ούτε ο Λ. Απέκης ούτε κανείς μας, κατά τη διάρκεια του προηγούμενου Συνεδρίου πήρε μέρος σε πολιτική συμφωνία 'εναλλαγής' εκπροσώπων, εκτός και αν κάτι τέτοιο έγινε εν αγνοία μας. Άλλωστε δεν είναι δυνατό να αποδεχόμασταν εκλογή "υπό προθεσμία", ούτε μπορούμε να πιστέψουμε ότι γι' αυτό και όχι για τη συνέπειά μας μάς επέλεξαν τα μέλη της ΣΥΣ!

Ούτως ή άλλως αν κάποια μέλη της ΣΥΣ επέμεναν στην άποψη ότι μια μειοψηφία επιβάλλεται στερώντας από την πλειοψηφία τη δυνατότητα να εκφραστεί για την πολιτική που ακολουθεί η Συσπείρωση στην ομοσπονδία και ότι έχουμε καταχρηστικά αθετήσει μια πολιτική συμφωνία 'εναλλαγής' εκπροσώπησης, μπορούσαν να πάρουν την πολιτική πρωτοβουλία και να θέσουν στην παράταξη θέμα εκπροσώπησης και να ζητήσουν την αντικατάστασή μας.

Η στάση ορισμένων μελών της ΣΥΣ χαρακτηρίστηκε από έλλειψη σταθερής πολιτικής θέσης που τους οδήγησε σε αντιφατικές τοποθετήσεις, κατά περίπτωση. Αυτές οι παλιωνδιές δημιούργησαν μεγάλα προβλήματα στη χάραξη κοινής στάσης για την ομοσπονδία. Ορισμένα χαρακτηριστικά παραδείγματα:

Σε κρίσιμη φάση, ενόψει των εκλογών πανεπιστημιακών αρχών, προτάθηκε από μέλος στη ΣΥΣ να βάλουμε μπροστά τους εκπροσώπους της ΠΟΣΔΕΠ και να τους πλαισιώσουμε, ώστε να γυρίσουμε σε όλα τα πανεπιστήμια και σε συνεργασία με τους φοιτητές να εμποδίζουμε τις Συγκλήτους να εφαρμόσουν το νόμο, η πρόταση φαίνεται ότι απηχούσε τις απόψεις των περισσότερων μελών!

Μετά από μικρό διάστημα, όταν άρχισαν οι εκλογές – φάρσα – για πανεπιστημιακές αρχές και οι δυναμικές - ακραίες – εκδηλώσεις των φοιτητών, έγινε στροφή και κατηγορηθήκαμε εμείς που επιμέναμε να στηρίζουμε - ή να μη καταδικάζουμε – τις φοιτητικές ενέργειες! Και κάποια μέλη έφτασαν, ως ΣΥΣ στο ΕΜΠ, να βγάλουν δική τους θέση, διαφοροποιούμενοι από την ΠΟΣΔΕΠ, στηρίζοντας τις εκλογές, δηλαδή την εφαρμογή του νόμου, αντιμέτωποι με τη στάση των φοιτητών, δηλαδή εκείνων που ενεργούσαν για τη μη εφαρμογή του νόμου!

Μάλιστα στη ΣΥΣ μέσα σε κλίμα αντιπαράθεσης κατατέθηκε από μέλος γραπτή πρόταση για να υιοθετηθεί που χαρακτήριζε τους φοιτητές που επέμεναν κατά της εφαρμογής, για τις ακραίες εκδηλώσεις τους, τραμπούκους και ζητούσε να εστιάσουμε τη δράση μας κυρίως μέσα στα πανεπιστημιακά όργανα!

Από το φθινόπωρο του 2007 και μετά, είχαμε στη ΣΥΣ έντονη αντιπαράθεση για την τακτική της ομοσπονδίας, όπου μέλος της ΣΥΣ υποστήριζε ότι πρέπει η ΠΟΣΔΕΠ να σταματήσει τις απεργιακές κινητοποιήσεις – γιατί κουράστηκε ο κόσμος – υιοθετώντας τη θέση ότι η διεκδίκηση "να αποσυρθεί ο νέος νόμος" ισοδυναμεί με το στόχο "να πέσει η κυβέρνηση"!

Ενώ, σήμερα, λέμε όλοι μαζί, η κυβέρνηση, αν θέλει διάλογο, "να τα πάρει όλα πίσω"!

Σε αντιπαράθεση μέσα στη ΣΥΣ για τη στάση μας στο θέμα των κολεγίων και της Οδηγίας της ΕΕ, μέλος υποστήριξε ότι η θέση μας - και της ΠΟΣΔΕΠ- να μην εφαρμοστεί η Οδηγία της ΕΕ ισοδυναμεί με το αίτημα να φύγουμε από την ΕΕ! Για το θέμα των ΚΕΣ και της Οδηγίας, ξεκινήσαμε με τη θέση ότι συνιστά αιτία πολέμου η ενδεχόμενη νομιμοποίηση και εφαρμογή από την κυβέρνηση και φτάσαμε να προτείνεται από μέλη της ΣΥΣ να αρκεστούμε στην κατάργηση της δικαιόχρησης!

Τα μέλη αυτά που συνήθως στην αντιπαράθεσή τους για την πολιτική της ΣΥΣ στην ΠΟΣΔΕΠ δεν είχαν να αντιπροτείνουν τι να κάνουμε αλλά κυρίως τι να μην κάνουμε (!) – κυρίως τέρμα οι απεργίες – σήμερα, μέσα στο γενικό κλίμα αντίθεσης με την κυβέρνηση, υποστηρίζουν "να τα πάρει όλα πίσω" η κυβέρνηση, αν θέλει διάλογο!

Όταν η πολεμική μελών της ΣΥΣ κατά των εκπροσώπων στην ΠΟΣΔΕΠ άρχισε να δημοσιοποιείται και αξιοποιήθηκε, αφού πρώτα διογκώθηκε, από τις στήλες του συγκροτήματος και της Καθημερινής, αναγκαστήκαμε οι τέσσερις εκπρόσωποι της ΣΥΣ στην ΕΓ να δημοσιεύσουμε κείμενο για την υπεράσπιση της στάσης μας στην ΠΟΣΔΕΠ.

Από αντίθεση με την τακτική που ακολουθούσαμε στην ομοσπονδία, ορισμένα μέλη της ΣΥΣ έφτασαν σε σημείο στα δημοσιεύματά τους, ατομικά ή συλλογικά, να μην αναφέρουν ακόμη και τη λέξη ΠΟΣΔΕΠ! Αυτό το ξαναγράψιμο της ιστορίας μας πάει σε άλλες εποχές του αριστερού κινήματος.

Η "καταδίκη της βίας"

Το πολιτικό σύστημα - η κυρίαρχη τάξη και ιδεολογία - καταδικάζει σαν βία τις εκδηλώσεις με τις οποίες εκφράζεται το κίνημα ενάντια στην κρατική βία και καταστολή, φυσική, ιδεολογική, θεσμική. Και στήνεται καταλλήλως από όλες τις συνιστώσες του πολιτικού συστήματος (ή του συστήματος κυριαρχίας) ένα σκηνικό που απαιτεί δηλώσεις νομιμοφροσύνης από όσους χρειάζονται την αναγνώριση ή την ανοχή του. Αυτό παίρνει επί των ημερών μας τη μορφή καταγγελίας της βίας των διαδηλωτών, των μαθητών, των καταλήψεων, των "εκτρόπων", των καταστροφών κλπ. Το πολιτικό σύστημα απαιτεί πιεστικότητα από την Αριστερά να υποβάλει δηλώσεις και να καταδικάζει αυτή την αντιβία και της κάνει τη χάρη να καταδικάζει - για δική της χρήση - τη βία "από οπουδήποτε κι' αν προέρχεται"! Σ' αυτήν την πίεση επιβολής της κυρίαρχης ιδεολογίας και αποδοχής της ηγεμονίας της δεν υποκύψαμε.

Όταν είσαι τοποθετημένος ενάντια στην κρατική βία (ή τη συστημική γενικά) δεν είναι δυνατό να βάζεις απέναντι μαζί με την κρατική βία και καταστολή, που φτάνει στην εν ψυχρώ δολοφονία δεκαπεντάχρονου μαθητή, τις εκδηλώσεις όποιων αντιστέκονται.

Οι παρατάξεις στην ΠΟΣΔΕΠ, ΚΙΠΑΝ και ΑΡΜΕ (που συνέπραξαν συστηματικά μέσα στα όργανα της ΠΟΣΔΕΠ τηρώντας πάντα στάση συνδιαλλαγής με το υπουργείο και επιθετική κατά της ηγεσίας της ομοσπονδίας) έχουν αναγάγει το "θέμα της βίας και των καταστροφών" στο κύριο θέμα και πρόβλημα του δημόσιου πανεπιστημίου, παρακάμπτοντας την πολιτική γενικευμένης επίθεσης που κατεδαφίζει συστηματικά το δημόσιο πανεπιστήμιο και επιβάλλει την ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση. Συνεχίζοντας την πρακτική τους των "προθύμων" που στηρίζουν τις κυβερνητικές επιλογές, καταγγέλλουν την ηγεσία της ΠΟΣΔΕΠ για "ηθική αυτουργία" για τις εκδηλώσεις βίας. Μάλιστα η ΑΡΜΕ κάνει και ιστορικούς συσχετισμούς συγκρίνοντας αυτά τα φαινόμενα με την περίοδο της ΕΚΟΦ (βάζει έτσι σφραγίδα "αριστεράς" στο όλο εγχείρημα!). Καλούν σε κινητοποίηση τους πανεπιστημιακούς και ζητούν γι' αυτό τη συνδρομή των πρυτάνεων για να αποκατασταθεί η ομαλότητα στα πανεπιστήμια, ακόμη και σε περίοδο όπου οι νέοι (μαθητές και φοιτητές) εξηγείρονται ενάντια στην δολοφονική κρατική καταστολή, διεκδικώντας ένα ανθρώπινο μέλλον!

Η επίθεση ενάντια στο πανεπιστημιακό κίνημα έχει κάνει κεντρικό στόχο τη συρρίκνωση ή και κατάργηση του πανεπιστημιακού ασύλου, μιας μεγάλης κοινωνικής κατάκτησης και δεν τη διαπραγματευόμαστε.

Έχουμε πλήρη συνείδηση ότι η ενορχηστρωμένη επίθεση όλων των εκδοχών του πολιτικού συστήματος εναντίον της ΠΟΣΔΕΠ και της ηγεσίας της έχει στόχο τη σταθερή θέση και η ανυποχώρητη στάση μας για την υπεράσπιση της δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης ενάντια στη νεοφιλελεύθερη αναδιάρθρωση και τη συμπόρευση μας με το ριζοσπαστικό φοιτητικό κίνημα.

Οι ευθύνες μας

Ορισμένες στιγμές εκτιμώντας την πολιτική συγκυρία και τους συσχετισμούς στα όργανα της ΠΟΣΔΕΠ, προτείναμε κινητοποιήσεις που υιοθετήθηκαν από την ΠΟΣΔΕΠ, για τις οποίες σημαντικός αριθμός μελών της ΣΥΣ εκφράστηκε αρνητικά.

Αυτό οδήγησε σε κατηγορίες για "έλλειμμα δημοκρατίας στη λειτουργίες της παράταξης".

Αυτή η τακτική μας οδήγησε ακόμη και σε απεργίες με περιορισμένη συμμετοχή. Η τακτική αυτή που έφτασε μέχρι και σε απεργίες που διαδραμάτιζαν κυρίως συμβολικό πολιτικό ρόλο, ήταν, κατά την εκτίμησή μας, απαραίτητη γιατί διατήρησε ζωντανές μέσα στα πανεπιστήμια, στην κοινωνία αλλά κυρίως στην κεντρική πολιτική σκηνή τις διεκδικήσεις για την παιδεία και το δημόσιο πανεπιστήμιο, αλλά και το ότι υπάρχει αγώνας διαρκής κατά των "μεταρρυθμίσεων" της νεοφιλελεύθερης βαρβαρότητας.

Τι πετύχαμε. Η συνεισφορά μας ως ΣΥΣ και ως ΠΟΣΔΕΠ στον αγώνα για το δημόσιο πανεπιστήμιο.

Ποια ήταν τα αποτελέσματα αυτού του σκληρού παρατεταμένου αγώνα και πώς αποτιμούμε το "κόστος" που είχε στη λειτουργία του πανεπιστημίου;

Αυτό που θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ως σημαντική συνεισφορά της ΣΥΣ και της ΠΟΣΔΕΠ είναι ότι ξεκαθάρισε εγκαίρως τι σημαίνει η συνολική αναδιάρθρωση που προωθεί η κυβέρνηση στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ένωσης, του ευρωπαϊκού χώρου της ανώτατης εκπαίδευσης και έρευνας, της διαδικασίας της Μπολόνια κλπ. Αυτές οι σαφείς αναλύσεις έδωσαν τη δυνατότητα να έχουμε σωστό προσανατολισμό, να μπορούμε να ξεχωρίσουμε ποιο είναι το κύριο διακύβευμα και να τοποθετηθούμε ξεκάθαρα ενάντια στα μέτρα, στις ρυθμίσεις και στους νόμους που η κυβέρνηση ψήφισε για να επιβάλει στα πανεπιστήμια τη διαδικασία της Μπολόνια και την αντιμεταρρύθμισή της. Αυτό μας επέτρεψε να συνεισφέρουμε στη δημιουργία ευνοϊκών προϋποθέσεων ώστε όταν ξεκίνησε το φοιτητικό κίνημα με τις πρώτες κινητοποιήσεις να συμπορευτούμε πανεπιστημιακοί και φοιτητές. Έτσι ξεκίνησε μέσα στα πανεπιστήμια μια δυναμική εξέλιξη που σήμερα μας επιτρέπει να μιλάμε για το πανεπιστημιακό κίνημα.

Νομίζουμε ότι το πανεπιστημιακό κίνημα είναι ένα μεγάλο επίτευγμα. Σε επίπεδο ευρωπαϊκό είναι πρωτοποριακό φαινόμενο να έχουμε συλλογική συμπόρευση πανεπιστημιακών και φοιτητών σε κοινούς αγώνες για την υπεράσπιση του πανεπιστημίου στα θεμελιώδη ζητήματα. Αυτό το κίνημα έδωσε αμοιβαία τα στοιχεία για καλύτερη επικοινωνία και κοινό βηματισμό στις κινητοποιήσεις μας. Νομίζουμε ότι αυτό δημιουργεί προϋποθέσεις ευοίωνες για το άμεσο μέλλον επειδή τα μεγάλα ζητήματα της δημόσιας παιδείας παραμένουν ανοιχτά και η μόνη εγγύηση είναι ένα δυναμικό πανεπιστημιακό κίνημα και ένα κίνημα παιδείας.

Ήδη έχουμε καταγράψει σημαντικές τακτικές νίκες.

Το πανεπιστημιακό κίνημα, το κίνημα της παιδείας, οι λαϊκές πρωτοβουλίες και κινητοποιήσεις για την υπεράσπιση της δημόσιας δωρεάν εκπαίδευσης και τη μη αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος, υποχρέωσαν την ηγεσία της αξιωματικής αντιπολίτευσης να υπαναχωρήσει και να μη στηρίξει την κυβέρνηση στην αναθεώρηση του άρθρου 16 -- για την κατάργηση της δημόσιας και δωρεάν ανώτατης εκπαίδευσης και την ανάθεσή της στις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Ο αγώνας αυτός είχε ως αποτέλεσμα να μην περάσει στο σύνολό της η αντιδραστική αναθεώρηση του Συντάγματος.

Η αλαζονική και επιθετική πολιτική της κυβέρνησης να επιβάλει την αντιμεταρρύθμισή της στην ανώτατη εκπαίδευση, δηλαδή η ιδιωτικοποίηση του δημόσιου Πανεπιστημίου και η ανάθεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα ιδιωτικά συμφέροντα, απορρίπτεται, δεν νομιμοποιείται και ακυρώνεται στην πράξη. Και αυτό, παρά την τεράστια εκστρατεία δυσφήμισης από την κυβέρνηση, παρά τις πρωτοβουλίες διαφόρων "προθύμων" να στηρίξουν κυβερνητικές επιλογές και παρά τις πρόσφατες προκλητικές δηλώσεις ηγετικών στελεχών της αξιωματικής αντιπολίτευσης για το πανεπιστημιακό άσυλο και την άμεση εφαρμογή του νόμου Γιαννάκου.

Έχει φανεί ότι πράγματι καταφέραμε τα θέματα της παιδείας να 'ναι θέματα της κεντρικής πολιτικής σκηνής και των ΜΜΕ και να επηρεάζουν τις πολιτικές εξελίξεις άμεσα, καταφέραμε επίσης, κι αυτό είναι το κύριο, η κοινωνία να κάνει θέμα δικό της το θέμα της παιδείας.

Έτσι, ο νεοφιλελευθερισμός μπορεί να χάνει κάποιες τακτικές μάχες ή τουλάχιστον να μην τις κερδίζει! Αυτό είναι το πιο αισιόδοξο μήνυμα και ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα του κινήματος παιδείας, που όπως δείχνουν οι εξελίξεις έχει λειτουργήσει θετικά μέσα στην κοινωνία. Για κάθε κινητοποίηση που αντιστέκεται στις "μεταρρυθμίσεις" της νεοφιλελεύθερης βαρβαρότητας, η κυβέρνηση, τα ΜΜΕ και όλοι οι μηχανισμοί που στηρίζουν τις επιλογές της, αποτυγχάνουν να δημιουργήσουν κλίμα και ενέργειες κοινωνικού αυτοματισμού.

Εντούτοις, η κυβέρνηση με βία και καταστολή και με δυσφήμιση επιχειρεί να επιβάλει την αντιδραστική αναδιάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης και της έρευνας, με την εμπορευματοποίηση και την ιδιωτικοποίησή τους. Έχει ψηφίσει μόνη της στη Βουλή το σύνολο των ρυθμίσεων και προχωράει στην "ολοκλήρωση" της αναδιάρθρωσης με τη νομιμοποίηση της ιδιωτικής τριτοβάθμιας αξιοποιώντας την οδηγία της ΕΕ, παρακάμπτοντας το ίδιο το Σύνταγμα! Μπορεί να ισχυριστεί κάποιος ότι τελικά έχει περάσει όλες τις ρυθμίσεις που προέβλεπε η ακραία νεοφιλελεύθερη πολιτική της και μάλιστα σήμερα που τα ιδεολογικά, πολιτικά και θεσμικά όπλα αυτής της πολιτικής λόγω της παγκόσμιας κρίσης αμφισβητούνται.

Ναι, και πράγματι μέσα στα πανεπιστήμια γίνονται προσπάθειες για εφαρμογή των διαφόρων ρυθμίσεων που ομάδες "προθύμων" προωθούν. Όπως επίσης, υπάρχουν και ρυθμίσεις που από αδυναμία του πανεπιστημιακού κινήματος εφαρμόζονται.

Όμως, τα βασικά μέτρα για την μετάλλαξη του δημόσιου πανεπιστημίου σε αυταρχικό εκπαιδευτήριο που θα έχει παραδοθεί στους κανόνες της αγοράς δεν έχουν εφαρμοστεί. Και αυτό είναι σημαντικό επίτευγμα του πανεπιστημιακού κινήματος. Με τις δράσεις μας, κυρίως όμως του ριζοσπαστικού φοιτητικού κινήματος, με την ευαισθητοποίηση της πανεπιστημιακής κοινότητας και της κοινωνίας, οι ρυθμίσεις αυτές είναι απονομιμοποιημένες και δεν εφαρμόζονται. Οι αποφάσεις ευθύνης που πήραν τα πανεπιστημιακά όργανα ανταποκρινόμενα στα αιτήματα του πανεπιστημιακού κινήματος, με τις οποίες τοποθετούνται αρνητικά για αυτές τις ρυθμίσεις, κάνουν επί της ουσίας ανενεργές αυτές τις καθοριστικές ρυθμίσεις.

Κι όλα αυτά, μέχρι σήμερα!

Η κατάσταση όμως είναι δυναμική και μπορεί να ανατραπεί. Οι εκβιασμοί της κυβέρνησης, με ισχυρό όπλο τη χρηματοδότηση και οι πιέσεις που ασκούν διάφορες ομάδες "εκσυγχρονιστών", απαιτούν διαρκή επαγρύπνηση και αγώνα του πανεπιστημιακού κινήματος. Δηλαδή απαιτείται ο διαρκής αγώνας των ριζοσπαστικών δυνάμεων εκείνων, στους πανεπιστημιακούς και στους φοιτητές, που έχουν αποδείξει, με τη θέση και τη στάση τους, τη συνέπειά τους στην υπεράσπιση της δημόσιας και δωρεάν ανώτατης εκπαίδευσης απέναντι στη νεοφιλελεύθερη κατεδάφισή της.

Έχουμε την πεποίθηση ότι, παρά τις συνέπειες που είχε και θα έχει στη λειτουργία του δημόσιου πανεπιστημίου, η επιλογή πρέπει να είναι αυτή που ακολουθήσαμε μέχρι τώρα, ο ανυποχώρητος αγώνας για την ανατροπή της νεοφιλελεύθερης αναδιάρθρωσης.

Μέσα στα επιτεύγματα του πανεπιστημιακού κινήματος είναι και το ότι υποχρέωσε την κυβέρνηση να αλλάξει τρεις υπουργούς στο ΥΠΕΠΘ! Το γεγονός αυτό δηλώνει με τον σαφέστερο τρόπο την αποτυχία της στην άσκηση της πολιτικής της.

Βέβαια, στόχος μας είναι η ανατροπή της πολιτικής αυτής και όχι η αλλαγή των εκφραστών της. Εντούτοις, πρέπει να θεωρηθούν τακτικές νίκες του κινήματος συνολικά. Το κάλεσμα της κυβέρνησης σε νέο "διάλογο" δείχνει, αφ' ενός ότι για ν' αντιμετωπίσουν την εξέγερση των νέων δεν διαθέτουν τίποτε άλλο από την πάγια επικοινωνιακή τακτοποίηση, αφ' ετέρου δηλώνει το πλήρες αδιέξοδο και την αποτυχία τους.

Οι φημολογούμενες προθέσεις για "διορθωτικές παρεμβάσεις" στο νόμο Γιαννάκου, αλλά και για "πάγωμα" του νόμου των κολεγίων και της Οδηγίας της ΕΕ, αποτελούν επίσης ομολογία αποτυχίας της πολιτικής τους – βασικές ρυθμίσεις της αναδιάρθρωσης δεν εφαρμόζονται - και επιβεβαίωση της επιτυχίας του πανεπιστημιακού κινήματος.

Πιστεύουμε ότι, σε αυτή την κρίσιμη συγκυρία για τη δημόσια ανώτατη εκπαίδευση, παρά τις αδυναμίες και τις ελλείψεις, ανταποκριθήκαμε στο ύψος των περιστάσεων.

Για την προοπτική

Η εσωτερική κρίση της ΣΥΣ λειτούργησε παραλυτικά στη δράση μας μέσα στα πανεπιστήμια, στους Συλλόγους και στα όργανα της ΠΟΣΔΕΠ, στο δημόσιο λόγο και δράση μας.

Ο αγώνας είχε ανάγκη την ουσιαστική υποστήριξη όλων των δυνάμεων – των ενεργών μελών της ΣΥΣ – και δυστυχώς σε κρίσιμες στιγμές αυτή η υποστήριξη δεν υπήρχε. Αντίθετα, στο όνομα της κριτικής και των διαφωνιών, κάποιες στιγμές αντιμετωπίσαμε αντιπαράθεση και δημόσια διαφοροποίηση.

Για να προχωρήσουμε σαν ενιαία παράταξη πρέπει να αντιμετωπίσουμε αυτή την κρίση. Αν το πράξουμε υπάρχει ελπίδα να βγούμε με ενιαία στάση για τη συνέχιση του αγώνα. Αν το αποφύγουμε και βρούμε κάποιες προεκλογικές – προσυνοδικές διευθετήσεις, τότε η παραλυτική κρίση που σοβεί μέσα στη ΣΥΣ θα ακυρώνει στο άμεσο μέλλον κάθε προσπάθεια κοινής στάσης και δράσης και θα αποτρέπει πολλά μέλη της ΣΥΣ και συναδέλφους να αγωνιστούν μαζί μας.

Αν αυτή η κρίση δεν αντιμετωπιστεί έτσι ώστε να οδηγήσει σε προοπτική καθαρής αγωνιστικής στάσης, τότε η ΣΥΣ, όχι μόνο δεν θα μπορέσει να συνεχίσει να διαδραματίζει τον μέχρι τώρα πρωτοπόρο ρόλο της στο πανεπιστημιακό κίνημα και στο μέλλον του δημόσιου πανεπιστημίου, αλλά θα οδηγηθεί σε ρόλο που άλλοι ίσως παίζουν καλύτερα (ΑΡΜΕ, ΚΙΠΑΝ και πάσης φύσεως "εκσυγχρονιστές"). Και τότε ποιοι θα συνεχίσουν μαζί με το φοιτητικό κίνημα και το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας τον αγώνα για τη δημόσια και δωρεάν ανώτατη εκπαίδευση ενάντια στην αντιδραστική αναδιάρθρωση;

Πρέπει να διαπιστώσουμε άμεσα ότι υπάρχουν περιθώρια για υπέρβαση της κρίσης προς την κατεύθυνση της αγωνιστικής στάσης, όχι γιατί μας αρέσει, αλλά γιατί το απαιτεί η στιγμή. Η στιγμή της βαθιάς κρίσης που περνάει η παιδεία, αλλά και η κοινωνία. Ιδιαίτερα τώρα που και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες αναπτύσσεται αντίστοιχο κίνημα κατά της Μπολόνια και της Λισαβόνας.